

Als lianen in de jungle

Verdwenen kunstenaar Twee jaar na haar vermissing heeft Danaë Moons toch haar tentoonstelling.

Het is de eerste solotentoonstelling van Danaë Moons (1985). En tegelijk haar laatste.

Twee jaar geleden reisde de toen 29-jarige kunstenaar naar de jungle van Kalimantan in Indonesië. Daar wil ze inspiratie opdoen voor nieuw werk over de kracht van de natuur, die haar zo fascineert. Op 18 januari 2015 vertrekt ze per boot uit Long Bagun naar het oerwoud. Ze zit op de voorplecht om foto's te maken van de slingerende lianen en grillige begroeiing op de oevers, die sterk lijken op de woekerende planten die ze graag tekent. Op de Mahakam-rivier, berucht vanwege de stroomversnellingen, gaat het mis. Door een onverwacht hoge golf klappt de boot hard op het water en breekt in twee stukken. Bijna alle 21 opvarenden kunnen worden gered. Danaë Moons en haar Indonesische gids zijn nooit teruggevonden. De tentoonstelling die ze al in voorbereiding had toen ze vertrok naar Kalimantan, is er twee jaar na haar vermissing alsnog gekomen, in kunstcentrum Nieuw Dakota in Amsterdam.

Onbevangen kijken naar haar werk is niet meer mogelijk. Bij alles doemt het beeld op van een jonge vrouw die letterlijk opging in de natuur die haar obsedeerde. En dan vooral de ongrijpbaarheid en de verwoestende kracht ervan. In de aanvraag voor financiële steun die ze destijds indiende bij het Mondriaan Fonds, lichtte ze toe waarom ze uitgerkend naar het meest ondoordringbare oerwoud van de wereld wilde. 'Een plek waar de natuur zichzelf nog leidt, in tegenstelling tot de industriële wereld. Toch heeft ook de natuur een ongelofelijke hardheid en destructiviteit, maar in tegenstelling tot werktui-

gen is hier geen controle of bediening over; chaos regeert. Vergelijken met andere natuurgebieden is het oerwoud voor de mens het meest ongenaakbare'.

De pentekeningen die nu in Nieuw Dakota hangen, zou ze ook gemaakt kunnen hebben in het oerwoud van Kalimantan. Inktzwarte tekeningen zijn het van woekerende planten en grillige groeisels, maar ook van grote kevers en een maskerachtig gezicht. Ook haar sculpturen ademen de

Alles is zwart in haar werk. Alleen daardoor al heeft het iets beklemmends. Soms op het macabere af.

sfeer van een verstikkende jungle: geblakerde takken, verstregeld met kettingen en touwen die bekleed zijn met zwart gaas en jute. Alles is zwart in haar werk. Alleen daardoor al heeft het iets beklemmends. Soms op het macabere af, zoals in de installatie 'Stranglehold' (Wurggreep). Dat geldt ook voor de video-installatie die ze maakte na een bezoek aan steenkolenmijnen in Polen. De mijnbouw intrigeerde haar, omdat mijnwerkers zo'n direct en intens contact hebben met de aarde en de natuur. Zwarter dan zwart is de onderwereld die ze ons toont.

Opgaan in de natuur

De verleiding is groot om het lot van Danaë Moons te vergelijken

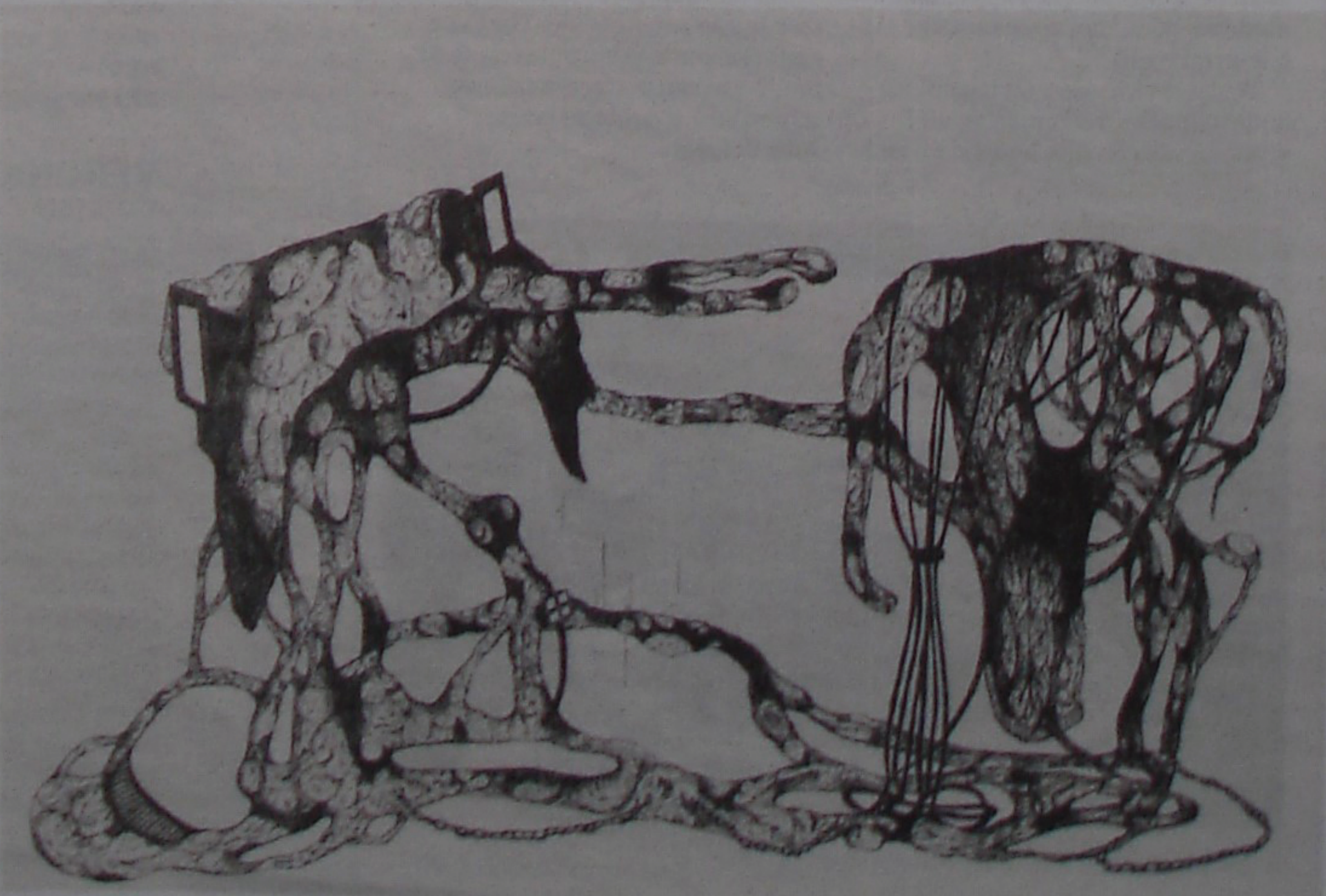
met dat van een andere spoorloos verdwenen Nederlandse kunstenaar, Bas Jan Ader (1942-1975). Hans den Hartog Jager, die een boeiend essay schreef in de catalogus, werpt de vraag op of Moons welbewust aansloot bij de traditie van de kunstenaar die zichzelf offert aan de elementen en letterlijk opgaat in de natuur. Ader verdween tijdens een boottocht op de Atlantische Oceaan voor zijn kunstproject 'In Search of The Miraculous'. De boot werd tien maanden later leeg voor de kust van Ierland teruggevonden. Sindsdien wordt gespeculeerd over de vraag of het wel een ongeluk was of dat hij zijn verdwijning zelf in scène had gezet als grootse afsluiting van zijn artistieke carrière? Het heeft Ader een haast mythische status bezorgd.

'Artist are myths makers' schreef Danaë Moons in een van haar notitie- en schetsboekjes, ook te zien op de tentoonstelling. 'Ik maakte ook van de mijnwerkers een mythe met mijn sculpturen en video's'. Maar niets wijst erop dat ze met dit avontuur voor zichzelf ook die status nastreefde. Haar zus Medea zegt in de catalogus dat ze uitkeek naar de zware reis, maar dat er óók bang voor was. 'Ze vond het spannend, ze was onzeker, maar dat weerhield haar er niet van om te gaan - want juist vanuit zulke spanning, vanuit het opzoeken van je grenzen, ontstaan de beste dingen, daar was ze van overtuigd.'

Het is wrang dat we nu al het beste werk van Danaë Moons hebben gezien.

Henny de Lange

Danaë Moons, **Body betrays itself**, t/m 15 januari in Nieuw Dakota in Amsterdam. Het boek 'Out of grip' met een overzicht van haar leven en werk kost 35 euro.

'Mechanic Earth'. FOTO KLEMEN ILOVAR